

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคชาติพัฒนาตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อเท็จจริง สรุปว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนด ๑๘๐ วัน ที่พรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในกำหนดดังกล่าว ซึ่งผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการตามที่กำหนดนั้นแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ดำเนินการ โดยมีได้แจ้งการรับสมัครสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาต่อผู้ร้อง จนล่วงพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ร้องจึงเห็นว่าผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการใด ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ เป็นเหตุให้ยุบพรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งผู้ร้องและสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจง

ผู้ถูกร้องชี้แจง ไม่คัดค้าน

พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติโดยผู้ถูกร้อง ไม่ได้แย้งว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติพัฒนา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ร้องรับจดแจ้งการจัดตั้งดังกล่าววันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งภายในกำหนดดังกล่าว ผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคน ขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ อันมีเหตุที่จะต้องยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้ นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ซึ่งตามคำร้องข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แย้งได้ความว่า นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติพัฒนาผู้ถูกร้อง จนครบกำหนด ๑๘๐ วัน แล้ว พรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้อง ไม่ดำเนินการใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่แจ้งการรับสมัครสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่อย่างใด ดังนี้ จึงฟังได้ว่า พรรคชาติพัฒนา ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ดังกล่าวข้างต้น กรณี
จึงมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคชาติพัฒนาได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนา

นายศักดิ์ เตชชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ